

Finansinspektionen  
Box 7821  
103 97 Stockholm

## **Remiss – förslag till föreskrifter och allmänna råd om information om ränta på bostadskrediter**

FI Dnr 14-726

Konkurrensverket har beretts möjlighet att yttra sig över Finansinspektionens förslag till föreskrifter och allmänna råd gällande reglerad informationsgivning om bostadskrediträntan.

### **Sammanfattning**

Förslaget medför en svår avvägning mellan å ena sidan den kundnytta som kan följa av ökad transparens och, å den andra sidan, de negativa effekterna i form av ökade möjligheter till konkurrensbegränsande samordning mellan konkurrerande bolåneföretag. Bolånemarknaden är en marknad där tyst samordning mellan aktörerna har goda förutsättningar att fungera väl, exempelvis vad gäller pris-signaler. Detta ökar risken för negativa effekter på konkurrensen och därmed lägre kundnytta. En reglerad informationsgivning av den karaktär som Finansinspektionen föreslår kan därför, tvärt emot dess intentioner, leda till minskad konkurrens och högre marginaler på bostadskrediter.

Konkurrensverket avstyrker förslaget i sin nuvarande form.

### **Om reglerad informationsgivning**

Det finns både positiva och negativa aspekter med reglerad informationsgivning ur ett konkurrensperspektiv. De positiva aspekterna är primärt de som tagits upp i remisspromemorians konsekvensanalys som handlar om ökad transparens för konsumenterna gällande vad som påverkar bostadskrediträntan. Konkurrensverket delar också promemorians analys att konsumenterna har ett informationsunderskott gentemot företagen på den aktuella marknaden. De negativa aspekterna belyses emellertid inte i promemorian. Ökad transparens kan nämligen också vara problematiskt eftersom det ger konkurrerande aktörer större kännedom om exempelvis varandras marginaler och marknadsstrategier och kan därmed underlätta samordning mellan dessa aktörer. Denna samordning behöver

Adress 103 85 Stockholm  
Besöksadress Torsgatan 11  
Telefon 08-700 16 00  
Fax 08-24 55 43  
konkurrensverket@kkv.se

inte vara uttalad. Informationsgivning som egentligen är riktad till konsumenter kan alltså även användas i konkurrensbegränsande strategier mellan konkurrerande aktörer. Konkurrensverket har påtalat detta under referensgruppsarbetet.

Bedömningen av i vilka fall ökad transparens, i form av till exempel reglerad informationsgivning, kan vara positivt eller negativt för en viss marknad, måste analyseras i varje enskilt fall. Generellt gäller dock att det är lättare för aktörer på marknader med en hög koncentration att samordna sig. Risker ökar också ju mer transparent marknaden är. Det är då enklare för aktörerna att övervaka marknadsutfallet och se avvikelser från eventuella explicita eller tysta överenskommelser. Möjligheten till samordning beror också på hur disaggregerad och aktuell information som tillhandahålls. Vanligen brukar ökad transparens främst rekommenderas för fragmenterade sökmarknader där konsumenternas sökkostnader är höga.<sup>1</sup>

Hur konkurrensen påverkas av reglerad informationsgivning beror således på hur den aktuella marknaden ser ut. Bolånemarknaden karaktäriseras av att några få stora aktörer har merparten av kunderna. Vidare är kunderna trögrörliga på grund av höga byteskostnader. Detta innebär att bolånemarknaden är en marknad där samordning mellan aktörerna har förutsättningar att fungera väl, sett från företagets – inte kundernas – utgångspunkt.

Konkurrensverket avstyrker därför förslaget i sin nuvarande form.

Konkurrensverket har tidigare uppmärksammat exempel där bolåneföretag, via media, signalerat sin inställning till marknadens framtida utveckling vad avser centrala parametrar som räntemarginaler och kundvolym.<sup>2</sup> Sådan signalering kan under de marknadsförhållanden som råder på bolånemarknaden leda till utfall som i skadehänseende liknar en kartell. Förutsättningarna för att beivra signaleringsbeteenden med nuvarande konkurrensregler är dock betydligt sämre än vad som gäller för karteller. Den typ av reglerad informationsgivning som Finansinspektionen föreslår skulle underlätta för bolåneföretagen att följa upp att deras konkurrenter betar sig på det signalerade sättet. Konkurrensverket ser därför en risk att förslaget, tvärt emot dess intentioner, leder till minskad konkurrens och högre marginaler på bostadskrediter.

Konkurrensverket anser att förslaget, för det fall att det ska genomföras bör åtföljas av ett förbud mot samordning genom just prissignalering, vilket Konkurrensverket även tidigare har föreslagit som en möjlighet som borde

---

<sup>1</sup> Se vidare exempelvis Møllgaard & Overgaards artikel "Transparency and competition policy" i Konkurrensverket (2006), *The Pros and Cons of Information Sharing*, s.101ff.

<sup>2</sup> Se Konkurrensverket (2013), *Konkurrensen på den finansiella tjänstemarknaden – inlåning, bolån och fonder*. Rapport 2013:4, s.96f.

utredas närmare.<sup>3</sup> Ett genomförande av Finansinspektionens förslag bör även föregås av en djupare avvägning mellan kundnytta och möjligheter till samordning mellan konkurrenter i de uppgifter som avses tillgängliggöras, till exempel genom att uppgifter om den genomsnittliga ränta som tillgängliggörs inte inkluderar den senaste perioden och/eller beräknas på ett mer aggregerat underlag. Konkurrensverket deltar gärna i de vidare diskussionerna kring hur en mindre konkurrensskadlig metod skulle kunna se ut.

---

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören. Föredragande har varit ekonomen Stefan Åkerblom.

Dan Sjöblom

Stefan Åkerblom

**Kopia till:**

Finansdepartementet

Näringsdepartementet (N-Mk)

---

<sup>3</sup> Ibid, s.202ff. Se även t.ex. Konkurrensverket (2013), *Konkurrensen i Sverige 2013*. Rapport 2013:10, s.294ff.